

Fragmenta in epistulam ad Romanos

423

Rom 1,24

Ἡ τάχα ἑαυτοὺς παρέδωκαν, ἐπειδὴ τοῦτο ἐπεθύμουν· ἐν γὰρ ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν φησιν. rom2,5 Ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τὸ κατὰ παρέλκεται. rom2,8 Παρέλκεται ὁ καί. rom2,10 Ἐξέσται φησίν. rom2,29 Οἷον ὁ νοητός. rom3,4 Θεοῖς λατρεύσαντες καὶ δαίμοσιν. rom3,25-26 Ἔδει γὰρ τὰς πρὸς τὸν Ἀβραάμ πληρωθῆναι ὑποσχέσεις-καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῷ μὴ μόνον εἶναι δίκαιον τὸν θεόν, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαιοῦν τὸν διὰ τῆς πίστεως τοῦ Ἰησοῦ οἰκεῖον θεοῦ καὶ λαὸν γινόμενον. 424 rom4,19 Καλῶς τὸ ἐκονταέτης που· οὐ γὰρ ἦν ἐκονταέτης, ἀλλὰ ἐνενήκοντα ἐννέα. rom5,5-6 Καλῶς δὲ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, ἣ ἐστὶν ἡ δόσις τοῦ πνεύματος, εἶπεν ἐκκεχύσθαι, οἷον δαψιλῶς δεδόσθαι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν· νοητὴ γὰρ ἡ ἐνοίκησις τοῦ προσκυνητοῦ καὶ τρισαγίου πνεύματος καὶ νῶ μόνῳ καὶ καρδίᾳ καταληπτῇ. Τοῦτ' ἐστὶ κατὰ τὸν εὐκαιρον καὶ προσήκοντα καιρὸν καὶ χρόνον. rom5,12 Ἴνα μὴ τις ἀδικίαν ἐγκαλέσῃ τῷ θεῷ ὅτι τοῦ Ἀδάμ πεσόντος ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν, ἐπάγει· ἐφ' ᾧ πάντες ἡμαρτον, ὡσεὶ ἔλεγεν· αὐτὸς μὲν τὴν ἀρχὴν παρέσχεν καὶ τὴν αἰτίαν, ὅτι πάντες ἡμάρτομεν κατὰ ὁμοίωσιν αὐτοῦ. rom5, 13-14α Ὅρα δὲ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀποστόλου· ἵνα μὴ δόξωμεν λοιπὸν ἀδικεῖσθαι δι' ἄλλον ἀποθνήσκοντες, εἶπεν· ἁμαρτία ἦν ἐν τῷ κόσμῳ, εἰ καὶ μὴ ἐλογίζετο. τοιγαροῦν οὐ μόνον διὰ τὸν Ἀδὰμ ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἀποθνήσκομεν. Ἐγὼ νομίζω ἁμαρτίαν λέγειν αὐτὸν ἐνταῦθα τὴν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ Μωϋσέως νόμου καὶ τῶν ἐκεῖσε ἐπιταγμάτων συνισταμένην, οἷον τοῦ δεῖν περιτέμενεσθαι, τοῦ σαββατίζειν, καὶ τάδε μὲν ἐσθίειν τῶνδε δὲ ἀπέχεσθαι, ἐπεὶ ἡ καθόλου ἁμαρτία ἦν καὶ αὐτὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει γινωσκομένη, καὶ ἦν καὶ ἐλλογεῖτο, οἷον ἀνδροφονία, κλοπὴ, παιδοφθορία καὶ τὰ ὅμοια. καὶ μάρτυρες τούτων Κάϊν, Λάμεχ, οἱ ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ, οἱ Σοδομίται· ἐπὶ γὰρ τούτων τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ὁ φυσικὸς ἔκειτο νόμος· ὁ γὰρ δημιουργὸς παράγων εἰς γένεσιν τὸν ἄνθρωπον τῶν τε πρακτέων τῶν τε οὐ πρακτέων φυσικὴν τινα γνῶσιν ἐντέθεικεν. φασὶ δὲ τινες τῶν πατέρων, ὧν καὶ Γρηγόριος ὑπάρχει ἐν τῷ τοῦ ἀνθρώπου ποιήματι, καὶ τὴν ἐντολὴν τὴν δοθεῖσαν 425 τῷ Ἀδὰμ, μὴ φαγεῖν ἐκ τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν ξύλου, νόμον 425 εἶναι ἁμαρτιῶν τούτων δὴ τῶν καθόλου ἀπείργοντα· τὸ γὰρ ξύλον τὸ ποιητικὸν τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ πονηροῦ ἁμαρτίαν εἶναι ἐδέξαντο. rom5,14β Ὡς φησιν, Ἀδὰμ τύπος ἦν τοῦ μέλλοντος ἔρχεσθαι, τοῦτ' ἐστὶ Χριστοῦ. πῶς; ὡσπερ, φησί, τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀδὰμ πάντες ἀπέθνησκον, οὕτως τῷ θανάτῳ τοῦ Χριστοῦ πάντες ζησόμεθα καὶ ἀναστήσόμεθα. ὁ οὖν τύπος ἐκ τοῦ ἐναντίου συμβέβηκεν. rom5,15α Βούλεται δεῖξαι μείζονα ἐνεργήσασαν τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν ἢ ἡπὲρ ἐνήργησε τὸ τοῦ Ἀδὰμ παράπτωμα. καὶ πῶς τοῦτο; καὶ γὰρ ὁρῶμεν τὰ ἴσα ἐνεργήσαντα, εἰ καὶ ἐναντία τὰ ἐνεργηθέντα· ὡσπερ γὰρ ἡ ὑπακοὴ τοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας ἀνθρώπους παρέπεμψε τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάστασιν, τὸν ἴσον τρόπον καὶ ἡ παρακοὴ τοῦ Ἀδὰμ εἰς πάντας ἀνθρώπους παρέπεμψε τὸν θάνατον. πῶς οὖν φησιν· οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα οὕτως καὶ τὸ χάρισμα; Καὶ οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος καθὼς εἶπας, μείζον ἐνήργησεν ἡ χάρις τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ κατὰ τοῦτο λέγω μείζον, ὡς ἂν τις οἰηθεῖη, καθ' ὃ μείζον καὶ διαφορωτέρα ἡ ζωὴ τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῷ τῷ ἔργῳ καὶ τῇ ἐνεργείᾳ τὸ μείζον εἰργάσατο ἡ Χριστοῦ ὑπακοὴ τῆς Ἀδὰμ παραβάσεως. πῶς; ὅτι ὁ μὲν θάνατος ὁ ἐκ τοῦ Ἀδὰμ τὴν ἀρχὴν λαβὼν συνέργειαν ἔσχε καὶ τὴν ἡμῶν ἀπάντων ἁμαρτίαν, ἵνα κατὰ πάντων ἰσχύση, οὐ πάντως ἰσχύειν μέλλων, εἰ καθαροὶ παντὸς ρύπου

1

ἔμειναν οἱ ἄνθρωποι. ἡ δὲ γε Χριστοῦ χάρις καὶ ἄνευ τῆς ἡμῶν συνεργείας εἰς πάντας ἀφίκετο, καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ τὴν χάριν τῆς ἀναστάσεως μὴ μόνον εἰς τοὺς πιστοὺς ἐνεργεῖσθαι, τοὺς οἷον δόξαντας τὴν πίστιν συνεισφέρειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀπίστους οἷον Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. μεῖζον οὖν τὸ μὴ προσδεθῆν τῆς ἀφ' ἡμῶν συμμαχίας τοῦ δεηθέντος καὶ τῆς ἡμῶν αὐτῶν εἰς τὸ ἰσχύσαι συνεργείας. 426 rom5,15β Περισεῖαν φησὶ τὴν δαψίλειαν· τοῦτο δὲ κατασκευαστικὸν ἐστὶ τοῦ πάντως ἐν ζωῇ βασιλεῦσαι, ὅσω καὶ ἡ χάρις οὐ φειδωλῶς οὐδὲ μεμετρημένως ἐδόθη, ἀλλ' ἐκ περισσείας. rom5,19 Ἡ διὰ τὸ τάξει καὶ εἰρμῶ εἰς πάντας τοὺς τοῦ γένους διαβῆναι τὴν τοῦ προπάτορος ἁμαρτίαν, πάντων κατὰ τινα μίμησιν καὶ διαδοχὴν ἐπιτελούντων αὐτήν. rom6,5 Καὶ ὄρα ἀγαθότητα θεοῦ· τὸν μὲν θάνατον τοῦ κυρίου ὡς ἐν εἰκόνι ἀπεθάναμεν, τῆς δὲ ἀναστάσεως ἀληθῶς κοινωνήσομεν. rom6,9 Πῶς γὰρ δι' ὃν καὶ οἱ λοιποὶ ζησόμεθα, συναναπεμπόμενον τοῦ ὅλου τῆ ἀπαρχῆς ἡμῶν; rom6,10 Καὶ οὕτω νοήσεις, ὡς περ λέγομεν ἐπὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπου· ἀπέθανε τῆ σαρκί, ζῆ δὲ τῆ ψυχῇ, κατὰ δοτικὴν ἀποδιδόντες τὸν λόγον· οὕτω, μοι νόει, τῷ θεῷ ζῆ, τοῦτ' ἔστι τὸ εἶναι θεός, οὐκ ἐπειδὴ καὶ τῷ εἶναι ψυχῇ οὐκ ἔζη, ἀλλὰ τὸ ἀμαχώτερον ἔθηκεν, τὸ εἶναι αὐτὸν θεόν. rom7,14 Πνευματικὸς· δῶρόν φησι τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ ὡς περ ὑπαγόρευσις. rom7,18 Τάχα δὲ καὶ τὸ οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ ἀγαθὸν τὸ αὐτεξούσιον δείκνυσιν, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος κύριος τῆς ἐπ' ἅμφω, τό τε ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, ῥοπῆς· τὸ γὰρ οὐκ οἰκεῖ ταῦτόν ἂν εἴποι τις τῷ· οὐκ 427 ἀποκεκληρωμένον καὶ ἀνάγκη τινὶ παραμένον μοι ἔχω τὸ πράττειν τὰ ἀγαθὰ, ὥστε καὶ πρὸς βίαν ἀφέλκειν με τῶν κακῶν· τοῦτο γὰρ ἡ οἴκησις, ἡ εἰς αἰεὶ διαμονὴ καὶ οἷον ἐγκάθισις. ἐπὶ μὲν τοῦ ἀγαθοῦ οὐκ εἶπεν οἴκησιν, ἐπὶ δὲ τῆς ἁμαρτίας εἶπεν· λοιπὸν γὰρ ἐκ τοῦ διαμαρτάνειν εἰς ἕξιν τινὰ τῆς ἁμαρτίας ἤλθομεν, ἡ δὲ ἕξις ἴση τῆ φύσει γίνεται. καὶ οὐκ εἶπεν ἡ ἐρριζωμένη ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία, τὸ ἐμπεφυκὸς κακόν, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία, ἵνα μηδεὶς φυσικὴν τὴν ἁμαρτίαν νομίση, ἀλλ' ὡς περ ἐπὶ οἰκῆτορος ὡς εἰσηλθεν ἐξελεθῆν δυναμένην. τὸ δ' αὐτὸ καὶ συνηγορία τοῦ σώματος· οὐ γὰρ ἡ τῶν οἰκούντων κακία τῆς φύσεως τοῦ οἴκου διαβολή· τί γὰρ παρὰ τὸν οἶκον, εἰ ληστής ἐν αὐτῷ τις κατοικεῖ; rom7,23-24 Καλῶς εἶπεν· αἰχμαλωτίζοντά με· μάχης γὰρ κινουμένης μεταξὺ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν τοῦ νόμου ἐπιταγμάτων, ἤγουν τοῦ ἀντιλέγοντος λογισμοῦ τῆ ἀμαρτία, ἅπεισι νικήσασα ἡ ἁμαρτία, αἰχμάλωτον λαβοῦσα τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον. rom8,9 Κοινὸν γὰρ πατὴρ καὶ υἱοῦ τὸ πνεῦμα. rom8,15 Τάχα δέ, εἰ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι θεοὶ ἐκαλοῦντο καὶ υἱοὶ θεοῦ, ὡς περ τὰ παρ' αὐτοῖς πάντα τύπος ἦν τῶν ἡμετέρων, οὕτω καὶ ἡ υἰοθεσία· οὔτε γὰρ κυρίως ἐκλήθησαν ἀλλὰ τυπικῶς υἱοί, οὔτε καθολικῶς πνεῦμα ἔλαβον. rom8,21 Εἰς τὴν ἐλευθερίαν οἷον διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης, τοῦτ' ἔστι δι' ἡμᾶς ἔσται καὶ ἡ κτίσις ἄφθαρτος· ὡς περ γὰρ δι' ἡμᾶς γέγονε φθαρτή, οὕτω πάλιν δι' ἡμᾶς ἔσται ἄφθαρτος. 428 Ἡ τὸ εἰς τὴν ἐλευθερίαν δηλοῖ, ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν εἰς ἣν καὶ ἡμεῖς, ἐλευθερουμένη τῆς φθορᾶς ἡ κτίσις ἐλεύσεται, οἷον ἐκ φθαρτῆς ἄφθαρτος γινομένη. rom8,23 Τότε γὰρ τὰ τῆς υἰοθεσίας ἀποτελέσματα. rom8,26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα φροντίσει σου, εἰ δὲ ἀμελεῖς, ἀμεληθήσῃ. Τοῦτο νῦν ὁ διάκονος πληροῖ λιτανεύων. rom8,34 Καὶ οὕτω δύνη νοῆσαι ὡς πρὸς τὸ κατὰ πόδα τοῦ ῥητοῦ· εἰ τὸ πνεῦμα, φησὶν, ἀντιλαμβάνεται, εἰ ὁ πατήρ ἐδικαίωσεν, τίς ὁ κατακρῖναι δυνάμενος; ὑπολείπεται, φησὶν, ὁ υἱός. ὁ υἱός οὖν, φησὶν, ἔχει κατακρῖναι, καίτοι τοσοῦτον ἀγαπᾷ ὡς καὶ θάνατον αἰρήσασθαι ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ὦν ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ἐπανελθὼν δόξαν οὐκ ἐπαύσατο τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ παρακαλεῖ τὸν πατέρα ὑπὲρ ἡμῶν· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐντυγχάνει. τὴν δὲ παράκλησιν οὕτω νόει· αὐτῷ τῷ ἐνηνθρωπηκένοι παρακαλεῖ τὸν πατέρα ὑπὲρ ἡμῶν. rom9,17 Δύναμις θεοῦ ἡ μακροθυμία, καὶ δύναμις μεγίστη· τίς γὰρ οὐκ ἂν ἐκπλαγείη τοσοῦτον μακροθυμήσαντος τοῦ θεοῦ; φησὶν οὖν ὅτι εἰς τοῦτο συγκεχώρηκα

βασιλεύσαι σε, ὅπως δειχθῆ, πῶς εἰμι μακρόθυμος. 429 rom9,22 Οὐκ ὀργῆς πάθει ἦλω ὁ θεός. ἄπαγε. ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα ἐποίησεν ἃ ἡμεῖς ὀργιζόμενοι ποιοῦμεν, ὀργῆν τὸ πρᾶγμα ἐκάλεσεν ἐκ τοῦ ἡμῖν γνωρίμου. rom9,28 Τὸ συντελῶν δηλοῖ ὅτι πέρας ἔχουσι πάντες λόγοι γνώσεως καὶ πίστεως θεοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἕτερος μετὰ τοῦτον τὸν νῦν κηρυττόμενον οὐχ ὡσπερ ἦν τὰ Ἰουδαίων καὶ μετέπεσεν εἰς τὰ νῦν, ἀλλ' ἐπὶ συντελείᾳ πάσης πίστεως καὶ παντὸς λόγου δέδοται ὁ νῦν τῆς πίστεως λόγος. ὁ μὲν γὰρ Μωϋσαϊκὸς νόμος ἐδόθη προδιατυπῶντος τοῦ θεοῦ καὶ προδιαγράφοντος τὸν τῆς χάριτος, τὸν δὲ εὐαγγελικὸν δίδωσι συντελῶν καὶ συντέμνων, τοῦτ' ἔστιν ἀπαρτίζων ἅπαντα καὶ εἰς τέλος ἄριστον ἄγων. τὸ δὲ λόγον συντελῶν ὡς αἰτίαν τῶν προειρημένων ἀπέδωκεν ἐπειδὴ γὰρ εἶπε· καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου, ἵνα μή τις εἴπῃ· καὶ τί τοῦτο; ὡσπερ γὰρ ἐγένοντο ἐκ λαοῦ τινες οὐ λαός, οὕτω κἂν ἐξ οὐ λαοῦ λαὸς γένηται, οὐδὲν κωλύει καὶ τούτους πάλιν γενέσθαι οὐ λαόν. οὐχ οὕτω φησὶ λόγον συντελῶν· ἐκεῖνα μὲν γὰρ μετέπιπτεν ἐπὶ τὸ κρεῖττον πάντων ὀφειλόντων μεταρρυθμίζεσθαι, νῦν δὲ οὐκέτι, ὅτι τετελειωμένη ἔστιν ἡ νῦν κλήσις καὶ ἡ πνευματικὴ νομοθεσία. ἄλλως τε, ἐπειδὴ εἶπεν· ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ τὰ ἐξῆς, ἵνα μή εἴπωσιν ὅτι πολλάκις ἐπαγγελιῶν πολλῶν ἀκούσαντες ἢ οὐδ' ὅλως ἐτύχομεν, ἢ μετὰ μικρὸν χρόνον, καὶ γὰρ πολλῶν ἐξέπιπτον διὰ τὴν ἀχαριστίαν καὶ ἀγνωμοσύνην αὐτῶν. οὐχ οὕτω καὶ νῦν, φησὶν, ἀλλ' ἐὰν βούλησθε, τελεία καὶ σύντομος ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν ἔστιν ἡ σωτηρία. rom9,29 Δύνη δὲ καὶ περὶ Χριστοῦ νοῆσαι τοῦτο· οὕτως ὁ ἐν ἀγίοις Κύριλλος. 430 rom11,9-10 Τὸ αὐθαιρέτως μέλλον παρ' αὐτῶν γίνεσθαι ὡς ἐν κατάρας λέγει μέρει· ἐπειδὴ γὰρ, φησὶν, οὐκ ἠβουλήθησαν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης ἰδεῖν, μηδὲ ἴδοιεν. Τὸ μέλλειν αὐτοὺς ὑπὸ Ῥωμαίους γίνεσθαι δηλοῖ, τὸ δὲ διὰ παντὸς ὡς οὐδὲ ἐλευθερωθεῖεν ποτε σημαίνει. rom11,15 Ἡ τοῦτο φησὶν· τίς ἔσται ἡ πρόσληψις αὐτῶν, εἰ μὴ ἵνα εἴπωμεν ὅτι ἀποθανόντας αὐτοὺς ταῖς ἀμαρτίαις ζωοποιεῖ ὁ προσλαμβάνων θεός. rom11,16 Ἡ ὅτι αὐτοὺς ἀγίους καλεῖ, προτρέπων εἰς τὴν πίστιν, ὡσεὶ εἶπεν· ἐπιτήδειοί ἐστε καὶ πρέποντες, τὸ θέλειν ὑμῖν λείπει μόνον. rom11,28-29 Εἶτα ἐπειδὴ ἐναπομεμενήκασι τῇ ἀπιστίᾳ καὶ διὰ τοῦτο οὐκ εἰσιν ἀγαπητοί, ἀσφαλῶς λαλῶν φησὶν· διὰ τοὺς πατέρας, ὡσεὶ εἶπεν· εἰ καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἀπιστίαν οὐκ ἀγαπητοί, διὰ μέντοι τοὺς πατέρας ἔτι ἀγαπῶνται, ὅθεν καὶ σωτηρίαν ἐκδέχονται. κλήσιν δὲ φησὶ τὴν περὶ τὸ ἔθνος γεγεννημένην. rom12,1-2 Ἡ ὅτι μὴ συμεταβάλλεσθε τοῖς καιροῖς. Καὶ πῶς ἂν τις ἑαυτὸν προσενέγκῃ θυσίαν ζῶσαν; πῶς μὴ συσχηματίζεσθε, τοῦτ' ἔστι μὴ τυποῦτε ἑαυτοὺς κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου; οὐδὲν γὰρ ὑγιὲς ἔχει ἢ μόνιμον· διὸ καὶ σχῆμα αὐτὸ καλεῖ, δηλῶν τὸ μὴ μένον· εἰπὼν δὲ τοῦτο δηλοῖ τὸ ἐπίκαιρον. 431 rom14,5 Οὐ δεκτέον τὸ ῥητὸν ἐπὶ δόγματος πίστεως, ὅμως καὶ αὐτὸς αὐτὸ λέγει. rom14,11-12 Εἴρηται περὶ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ὅτι αὐτὸς κρινεῖ οὐδένα, τὴν δὲ κρίσιν δέδωκεν τῷ υἱῷ. δηλῶν οὖν ὡς περὶ τοῦ κριτοῦ εἴρηται τῷ Παύλῳ τὸ ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ καὶ τὸ λόγον δώσει τῷ θεῷ· ἄρα θεὸς ὁ Χριστός, κἂν οἱ ἀσεβεῖς μὴ βούλωνται. rom14,15 Ὡς δὲ συμβουλεύει καὶ τοὺς πιστοὺς ἀπέχεσθαι βρωμάτων διὰ τὴν τῶν ὀλιγοπίστων συγκατάβασιν, ὅπερ καὶ παριῶν λέγει. Καλῶς μὲν διδάσκεις, ἀλλ' ἡ μάχη βλασφημίας αἰτία γίνεται. rom14, Ὁ θεὸς διὰ τοῦ σταυροῦ ᾠκοδόμησεν, σὺ τοίνυν καταλύεις τὴν οἰκοδομὴν τοῦ θεοῦ. rom15,8 Ἐνὶ δὲ καὶ οὕτως νοῆσαι· διάκονος, φησὶ, γέγονεν ὁ Χριστὸς τῶν Ἰουδαίων, τοῦτ' ἔστι διάκονος γέγονεν ὑπὲρ τοῦ τοὺς Ἰουδαίους ἐντὸς γενέσθαι τῶν ἐπαγγελιῶν, καὶ ἵνα ὁ ταύτας ἐπαγγειλάμενος πατὴρ ἀληθεύσῃ. rom15,29 Ἡ οὕτως· οἶδα ὅτι ἐρχόμενος πρὸς τὸ πληρῶσαι ὑμᾶς τῆς ἐκ τοῦ εὐαγγελίου εὐλογίας ἐλεύσομαι, τοῦτ' ἔστι πρὸς ἀρετὴν καὶ πίστιν ὑμᾶς ἀλείψω. 432 rom16,25-26 Ἴνα οὕτω ζῶσιν, φησὶν, ὡς τὸ εὐαγγέλιον διαγορεύει. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίζαι, μόνῳ σοφῷ θεῷ στηρίζαι δὲ πῶς; διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ δόξα, φησὶν, εἰς τοὺς αἰῶνας.

